

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 11/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Borisom Bednárom, advokátska kancelária, Štefánikova 873/9, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Nt 1/2015, sp. zn. 2 Tos 76/2018, sp. zn. 2 Tos 55/2019 a sp. zn. 2 Tos 132/2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Nt 1/2015 (ide však o konanie vedené na Okresnom súde v Prešove, pozn.), sp. zn. 2 Tos 76/2018, sp. zn. 2 Tos 55/2019 a sp. zn. 2 Tos 132/2019.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 13. januára 2015 na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) návrh na povolenie obnovy trestného konania vedeného pod sp. zn. 1 T 24/2007. Dňa 6. apríla 2018 okresný súd vo veci sp. zn. 1 Nt 1/2015 rozhodol tak, že návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol. Dňa 11. apríla 2019 sťažovateľ na krajskom súde podal sťažnosť pre nečinnosť súdu, návrhy na odňatie a prikázanie veci a námietku zaujatosti a 10. apríla 2019 aj trestné oznámenie proti senátu krajského súdu.

3. Dňa 16. apríla 2019 uznesením sp. zn. 2 Tos 76/2018 krajský súd rozhodol, že senát predsedu JUDr. Jozefa Janíka nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Podaním zo 4. mája 2019 sťažovateľ podal sťažnosť proti predmetnému uzneseniu. Dňa 17. júla 2019 okresný súd uznesením sp. zn. 1 Nt 1/2015 rozhodol, že opravuje a dopĺňa zápisnicu z verejného zasadnutia zo 6. apríla 2018. Sťažovateľ podal na krajskom súde sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zo 17. júla 2019 a podaním z 15. augusta 2019 sťažovateľ podal na krajskom súde návrh na odňatie a prikázanie veci a tiež námietku zaujatosti senátu JUDr. Jozefa Janíka.

4. Dňa 28. júla 2020 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Ndt 16/2019 rozhodol, že neodníma trestné veci odsúdeného [REDAKOVANÉ] vedené na krajskom súde tomuto súdu. Krajský súd uznesením z 10. augusta 2020 zamietol sťažnosť sťažovateľa zo 16. apríla 2019. Podaním z 24. augusta 2020 sťažovateľ podal krajskému súdu a najvyššiemu súdu námietky.

5. Sťažovateľ poukazuje na to, že podaním z 5. novembra 2015 vo veci sp. zn. 3 Tos 37/2015 a sp. zn. 3 Nto 6/2015 bola tiež vznesená námietka zaujatosti senátu

krajského súdu a 22. decembra 2015 podal „*Návrh odsúdeného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku.*“. Podaním z 25. marca 2015 a zo 7. mája 2017 bola vznesená námietka zaujatosti senátu krajského súdu a aj návrh na odňatie veci krajskému súdu. Sťažovateľ uvádza, že dosiaľ príslušný súd o jeho procesných návrhoch zákonne nerozhodol a rozhodovanie na prvom stupni vo veci obnovy konania od roku 2015 do roku 2018 bolo neúmerne dlhé a taktiež krajský súd rozhodoval o jeho sťažnosti proti uzneseniu súdu viac ako jeden rok. Krajský súd procesný postup vykonáva spôsobom, ktorým dochádza k procesnej manipulácii s vecou, vo veci nekoná a mení namietané senáty v rozpore so zákonom, na základe čoho dochádza k nezákonným priet'ahom v konaní.

6. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že jeho základné právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru konaním krajského súdu vo veci sp. zn. 1 Nt 1/2015, sp. zn. 2 Tos 76/2018, sp. zn. 2 Tos 55/2019 a sp. zn. 2 Tos 132/2019 porušené boli.

II.

Právna úprava a ústavnoprávne východiská ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 133 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016).

13. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy, ktoré sťažovateľ uvádza v odôvodnení sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (II. ÚS 65/07, III ÚS 149/04).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Ústavná sťažnosť neobsahuje úplný a vykonateľný petit, ktorý by bol východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu.

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu sp. zn. 1 Nt 1/2015 a tiež krajského súdu v rámci konania o obnove pôvodného trestného konania (pozri bod 2) pod sp. zn. 2 Tos 76/2018, sp. zn. 2 Tos 55/2019 a sp. zn. 2 Tos 132/2019.

16. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

17. Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že jeho judikatúra sa ustálila v tom, že základným účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (a obdobne aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 100/03). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno

porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

18. Podľa § 393 ods. 1 Trestného poriadku ak sa skončilo trestné stíhanie vedené proti určitej osobe právoplatným rozsudkom, právoplatným trestným rozkazom alebo právoplatným uznesením, možno v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok pokračovať, len ak bola povolená obnova konania.

19. V konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do právoplatného rozhodovania o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako to platí, pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti týkajúcej sa práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote – pozri napr. Sablon v. Belgicko, 2004), pretože nejde o rozhodovanie o trestnom obvinení alebo hmotnom práve a o odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci (mutatis mutandis III. ÚS 187/02, III. ÚS 191/02, IV. ÚS 185/04).

20. Takéto rozhodnutie týkajúce sa práv sťažovateľa bolo už totiž vydané v pôvodnom konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 1 T 24/2007 a toto rozhodnutie predstavuje prekážku veci rozhodnutej, ktorú nemožno prerokovať znova. Právna neistota sťažovateľa v tomto konaní bola odstránená uvedeným právoplatným rozhodnutím.

21. Prekážka veci rozhodnutej odpadne len za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania, keď by okresný súd a krajský súd bez ďalšieho návrhu vec samú znovu prerokoval. V tomto štádiu by už preto išlo o rozhodovanie o trestnom obvinení a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím o návrhu na zmenu rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní, a prichádzala by teda do úvahy aj aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a rovnako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Pri obnove konania aj podľa Trestného poriadku (§ 393 ods. 1 Trestného poriadku a nasl.) môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (mutatis mutandis III. ÚS 191/02).

23. S ohľadom na už uvedené (v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou praxou ústavného súdu) neprichádza do úvahy, aby ústavný súd procesný postup okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach (namietaných nepochybne iba v rámci obnovy pôvodného trestného konania) mohol kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Ústavný súd na základe už uvedeného už len ako „obiter dictum“ poukazuje na to, že v dôvodoch sťažnosti sťažovateľ namieta aj to, že podaním z 5. novembra 2015 vo veci sp. zn. 3 Tos 37/2015 a sp. zn. 3 Nto 6/2015 vzniesol námietku zaujatosti senátu krajského súdu, 22. decembra 2015 podal „*Návrh odsúdeného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku*“, podaním z 25. marca 2015 a zo 7. mája 2017 vzniesol námietku zaujatosti senátu krajského súdu a podal návrh na odňatie veci krajskému súdu a tvrdí, že dosiaľ príslušný súd o týchto procesných návrhoch zákonne nerozhodol.

26. Na tieto tvrdenia sťažovateľa ústavný súd prihliadal ako na súčasť jeho argumentácie porušenia základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru. I táto argumentácia však je skutkovo a právne nedôvodná.

27. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 16/2019 z 28. júla 2020, ktorým podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestné veci odsúdeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedené na krajskom súde pod sp. zn. 2 Tos 76/2018, 2 Tos 55/2019, 2 Tos 132/2019 sa tomuto súdu

neodnímajú. V podstatnom svoje rozhodnutie najvyšší súd odôvodnil tým, že krajský súd vedie konania odsúdeného [REDACTED] pod sp. zn.:

„2Tos/76/2018 rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného proti zamietajúcemu návrhu na povolenie obnovy konania Okresný súd Prešov, 2Tos/55/2019 - rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu sudcov Krajského súdu v Trenčíne (2Tos/76/2018) o nevyklúčení, 2Tos/132/2019 - rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov o oprave a doplnení zápisnice o verejnom zasadnutí.“

28. Ako prvoradé sa javilo vyjadriť presvedčenie, respektíve sa stotožniť s argumentáciou krajského súdu obsiahnutou v uznesení zo 16. apríla 2019 (č. 1. 336). Obsahom predmetného uznesenia bolo okrem iného aj vyjadrenie sa krajského súdu k prieťahom v tomto konaní. Súd konštatoval, že predmetnú trestnú vec značne predlžujú opakovane vznášané námietky zaujatosti na sudcov prvého a druhého stupňa. Okrem predmetných námietok sa v spise nachádza množstvo podaní týkajúcich sa návrhov na odňatie a prikázanie veci, či dokonca podané trestné oznámenie.

29. Aj podľa názoru najvyššieho súdu je možné stotožniť sa so závermi krajského súdu, že v posudzovanej veci ide o účelové a obštrukčné uplatňované podania, cieľom ktorých je predlžovanie konania o obnove konania. Aj samotné námietky týkajúce sa skutočnosti, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, nemajú racionálny základ, pretože k oddiaľovaniu rozhodnutia o sťažnosti dochádza práve na základe účelovej činnosti odsúdeného. Zo spisového materiálu je zrejmé, že odsúdený reaguje sťažnosťou takmer na akýkoľvek úkon súdu. Podanie trestného oznámenia na konajúceho sudcu (resp. sudcov) vo všeobecnosti automaticky nezakladá dôvod, pre ktorý by sudca mal byť vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, pretože každý prípad je potrebné posudzovať individuálne a zisťovať, či existuje zákonný dôvod na vylúčenie sudcu. Námietka zaujatosti uplatnená stranou v konaní voči sudcovi (sudcom), ktorí vec prejednávajú a rozhodujú, sa nemôže zakladať na hypotézach, domnienkach alebo subjektívnych pocitoch strany v trestnom konaní, pretože potom by sa mohlo stať, že strana v trestnom konaní, v danom prípade odsúdený, by účelovo podával trestné oznámenia, resp. námietky zaujatosti na konajúceho sudcu (resp. sudcov) s cieľom dosiahnutia jeho vylúčenia z prejednávania

a rozhodovania veci s kalkuláciou, že týmto postupom dosiahne to, že jeho vec prejedná a rozhodne iný sudca, resp. sudcovia, ktorí podľa jeho subjektívneho názoru sa javia ako „vhodnejší“. Práve osobnosť sudcu musí byť zárukou spravodlivého, nestranného a objektívneho súdneho konania.

30. Na predmetné podanie reagovali sudcovia trestnoprávneho kolégia krajského súdu. Osobitne sudcovia vo veci konajúceho senátu JUDr. Jozefa Janíka vyjadrili svoju nezaujatosť, resp. že nie sú vylúčení uznesením sp. zn. 2 Tos 76/2018 zo 16. apríla 2019. Ostatní sudcovia trestnoprávneho kolégia vyjadrili svoju nezaujatosť na (čl. 347 – 348) spisu. Sudca JUDr. Peter Tóth bol vo veci vylúčený, pretože v nej rozhodoval v prvom stupni. Vzhľadom na uvedený obsah podaní, ako aj na príslušné vyjadrenia sudcov najvyšší súd uzatvára, že z rozhodovania jednotlivých sudcov nevyplýva ani len podozrenie, že by mohli byť vo veci zaujatí. Práve naopak, je možné konštatovať ich nezaujatosť aj napriek neúmernému, ba až šikanóznemu zaťaženiu zo strany odsúdeného. V zmysle horeuvedeného, procesný postup vyčítaný odsúdeným nemôže byť dôvodom na odňatie a prikázanie veci.

31. Je potrebné pripomenúť, že najvyšší súd na neverejnom zasadnutí 17. júna 2015 rozhodol, že podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestné veci odsúdeného [REDAKOVANÉ] sp. zn. 3 Nto 6/2015 a sp. zn. 3 Tos 37/2015 sa krajskému súdu neodnímajú.

32. Ako uviedol najvyšší súd, „v konaní o odňatí a prikázaní veci sa nebude zaoberať otázkami, ktoré odsúdený v jednotlivých návrhoch uviedol, pretože na zodpovedanie týchto otázok nie je kompetentný. O spomínaných otázkach bude súd rozhodovať v rámci konania o obnove.“.

33. „Po analýze predmetných podaní a spisového materiálu je možné zo strany najvyššieho súdu vysloviť záver, že neboli zistené také skutočnosti, ktoré by vyvolávali potrebu na vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Trenčíne...“

Najvyšší súd preto po vyhodnotení všetkých okolností prípadu poukazujúc na vyššie citované právne úvahy konštatuje, že neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov Krajského súdu v Trenčíne v trestných

veciach odsúdeného. Zároveň je možné konštatovať, že predmetné závery vyslovené v danom rozhodnutí sa rovnako vzťahujú aj na podania sťažovateľa (č. 1 338, 364), ktorými inicioval konania na krajskom súde pod. sp. zn 2 Tos 55/2019 a 2 Tos 132/2019. Na podklade vyššie uvedených skutočností rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

34. Z uvedeného je zrejmé, že v odôvodnení sťažnosti uvedené námietky sťažovateľa nielenže sa nepremietli do petitu sťažnosti, ale zjavne sú v plnom rozsahu neopodstatnené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu